

3 нагоди 100-річного ювілею

Ярослав Стех

На цій планеті, де живуть українці у цьому році широко і урочисто відзначають 100-річчя від дня заснування “Пласту”. 18-24-го серпня у Львові, з цієї нагоди відбувся урочистий з'їзд, отриманий з таборуванням пластунів із восьми країн світу: України, Канади, ЗСА, Австралії, Аргентини, Польщі, Великобританії та Німеччини. На ювілейні торжества прибуло 3,300 пластунів, в соті роковини першої Пластової Присяги. Така кількість пластової молоді в одностроях “Пласту”, дівчат і хлопців, робило на присутніх неабияке сильне враження. Ювілейна Міжрайова Пластова Зустріч розпочалася реєстрацією і розташуванням пластунів. Після реєстрації пластуни поїхали на Личаківське кладовище, де урочисто освячено другу частину Пам'ятника “Пластунам, які не зламали своїх присяг” і вірно служили Україні. Відтак мали змогу оглянути фільм режисера Тараса Химича “Срібна земля” та почули інші крилаті мелодії українських пісень. В ранніх годинах 19-го серпня урочистості розпочались із спільної молитви на території Українського Католицького Університету, яку проводив Владика Гліб Лончина. Тут же й відбулася посвята курінного прапора юнацького куреня ч.91 ім. Івана Цяпки-Скоропана.

Від УКУ пластуни перейшли до пам'ятника Шевченка, де відбулося урочисте відкриття святкування, під час якого пластуни склали Пластову Присягу. Також іменували пластунів-розвідувачів, — скобів. 1-ше відзначення УПУ отримав Назар Кудик (Львів). Слід пригадати, що СКОБ — це пластова гасло привіту. А перші літери цього гасла, характеризують пластунів: Сильний розумом та тілом. Красний душею, Обережний в замислах та пляхах, Бистрий у думці та справах. Ця ювілейна міжрайова пластова зустріч, яка відбувалася на площі перед пам'ятником Тарасові Шевченкові, мала винятково урочисто-емоційний характер. На цю святкову зустріч надіслали свої привіти провідники духовенства та українських

організацій з цілого світу.

Командантом зустрічі був ст. пл. гетьм. скоб. Богдан Рак з Львова. У цій зустрічі взяли участь численні представники духовенства, державної адміністрації та різних організацій. “Пласт” очолював Голова Головної Булави д-р Володимир Базарко. Були присутні заступник голови Львівської Обласної Державної Адміністрації Іван Гриник та посадник міста А. Садовий, який звернувся з привітом до пластунів такими словами: “Ви є вірні Богові, ви є вірні Україні. Ви маєте честь. Ви є прикладом для багатьох українських організацій. Якщо би всі українські організації були такі тверді як “Пласт”, ми б жили у тій країні, про яку ми з Вами мріємо”, — це справжня позитивна і правдива суть “Пласту”, — як наголосив міський голова Львова. Адже відомо, “Пласт” навчив любити і боротися за права України. Крім того, з нагоди сторіччя організації на площі перед пам'ятником Шевченкові також відбулося вручення Орденів Залізного Хреста родинам пластунів, а це понад 540 осіб, які загинули в боротьбі за незалежність України. Кульмінаційною подією міжнародної пластової зустрічі у Львові було встановлено новий рекорд України — “Найдовший ланцюг з пластових хусток”, “ланцюг єднання” довжиною 392.3 метрів. Відбулася урочиста академія в Українському Драматичному Театрі ім. Марії Заньковецької для старших пластунів, сеньйорів, представників влади

Олександр Тисовський (Дрім)

на Хуторівці. Ректор УКУ о. д-р Борис Гудзяк привітав пластунів і поділився з ними своїми рефлексіями і пригодами пов'язаними з приналежністю до “Пласту”. Під час перебування пластунів у Львові, відбулося цілий ряд цікавих заходів, програма яких була винятково насичена. Були різні

пластова молодь з різних кінців світу мала змогу себе пізнати. Треба відмітити, що ювілейні святкування присвячені 100-річчю організації “Пласт”, відбувалися впродовж усього року в Україні та в діаспорі на різних рівнях. Всілякі форми святкувань, які відбувалися на тлі цієї річниці

духовним світільником України.

Слід наголосити, що “Пласт” — національна скавтська організація в Україні, заснована восени 1911 року. Проте офіційною датою вважається день складання “Першої Присяги на Вірність Богові та Україні”, що відбулась 12-го квітня 1912 року в приміщенні Львівської Академічної Гімназії. У цій статті хотілося б пригадати не лише історію виникнення цієї славної молодечої організації, але і вказати на її славних діячів та основоположників, які в ідею “Пласту” вкладали не лише своє серце і душу, але і не жаліли віддавати своє молоде життя за ідеєю організації, яка повністю служила українській нації.

Відомо, що тисячолітня наша історія насичена різними подіями та зверненнями, чимало з яких стали епохальними. Серед переліку подій одною з найсучасніших і найбільш яскравих, це діяльність “Пласту” в Україні, над якою варто глибше задуматися. Саме ця організація виховала і загартувала найбільш відданих і жертвених героїв нашої нації. Заснування і діяльність “Пласту” повністю пов'язане з відродженням української нації в стислому пов'язанні з світовими подіями. Спочатку в нас розпочалося літературне відродження з кінцем XVIII ст., саме тоді Україна була розділена. Більша частина українських земель перебувала під російською окупацією, а менша частина після занепаду

Закриття ЮМПЗ з нагоди святкування 100-ліття Пласту. Львів (світлина: Юрій Гладкий).

та гостей. Академію відкрив виступ почесного пластуна академіка Ігора Юхновського, який надзвичайно активно долучився до відновлення “Пласту” в Україні на початку 1990-их років.

Крім нього виступав з словом привіту пластовий сеньйор Орест Гаврилюк та ряд інших заслужених діячів. Урочистості закінчилися виступом співачки Оксани Мухи, яка пластувала в курені ч.14 ім. С. Крушельницької. Учасники ЮМПЗ мали своє наметове містечко розташоване на території УКУ

екскурсії по замках Львівщини, особливо цікава екскурсія була до Золочівського Замку. Були вечорні вагри, етнографічні заїняття у Національному Етнографічному Заповіднику “Шевченківський Гай”, відбувалися різноманітні козацькі забави, пластові фестивалі, ярмарки, конкурси, виставки і покази різноманітні покази, наукові сесії освітньо-виховного та краєзнавчого характеру. Від мистецтва писанкарства, вишивки, ковальських виробів до стрільби з пневматичної рушниці тощо. Найголовніше,

годі передати в розмірах статті, навіть з самого Львова. Це були приголомшуючі імпрези, які здатні були заініціювати організатори цього небуденного дійства, та що могла створити пластова фантазія. Треба згадати створення ст. пластуном Андрієм Ребриком Веб-сторінки “100 кроків” (<http://100/krokiv.info/>). Саме на ній розміщено карту, яка образно демонструє географію відзначення і виникнення “Пласту” — цієї могутньої організації, яку звичайно називають фундаментальним

Польщі в 1772 році попала під Австрію. Росія з особливою жорстокістю слідувала за духом відродження і намагалася всіляко перешкодити, щоб Україна не повернулася до давньої могутності і слави. Австрія, дещо з пом'якшенням і толерантніше ставилася до процесів національного відродження українців. В 1868 році засновано на землях України “Просвіту”, яка ширила освіту серед народу. Діяльність “Просвіти” сприяла динамічно-культурному та освітньому розвитку на наших землях.